

[Hans Thyge Jacobsen.]

en ting at gøre opmærksom på, og her bliver jeg nødt til at citere en gang til. Professorerne siger:

„Da der statsretligt ikke er nogen grænse for, hvad der kan vedtages som grundlovsbestemmelse under iagttagelse af reglerne i grundlovens § 94, er der intet til hinder for, at en grundlovsbestemmelse sanktionerer en valgretsalder, som er“ — nu beder jeg ærede medlemmer høre efter: „som er fastsat ved en særlig folkeafstemning.“

Ja, men det er den jo ikke. Det foregår jo sideløbende. Ingen ved, hvorledes valgretsalderen bliver, om den bliver 21 eller 23 år. Jeg henleder den højtærede statsministers opmærksomhed på selve professorerne Poul Andersens og Alf Ross' udtalelser, for jurister skal man lægge mærke til, deres ord betyder noget til punkt og prikke: som er fastsat. Det er den jo ikke. Det foregår jo derhenne i den anden side af skolelokalet, og vi ved ikke, hvad valgretsalderen bliver, om de, der går hen og stemmer, stemmer for eller imod lovens vedtagelse.

Det er nu det ene, men dernæst vil jeg gerne gøre opmærksom på, at professorerne Poul Andersen og Alf Ross jo ikke er aldeles ene om dette standpunkt. Der er jo også andre opfattelser. I den tidligere professor Knud Berlins „Den danske Statsret“, 1ste del, side 230, står der om hele problemet folkeafstemning, at den aldeles ikke er hjemlet i landets forfatning; der findes ikke nogen som helst hjemmel for et folkeafstemningsinstitut i landets forfatning udover det, der er hjemlet i grundlovens § 94 med hensyn til ændringer i grundloven. Han siger, at det må klart erkendes, at en lov, der gør sin stadfæstelse eller ikrafttræden, altså sin endelige retlige gyldighed, afhængig af en folkeafstemning, er i strid med grundloven. Dernæst siger han, at en blot konsultativ folkeafstemning naturligvis kan foretages, men ikke er retligt bindende. Han nævner her folkeafstemningen i 1917 om de dansk-vestindiske øers salg, men den var ikke bindende.

Nu er der det pinlige ved det, at den folkeafstemning, som man her i grundlovsforslaget tager initiativet til, er de facto bestemmende; den er ikke konsultativ, thi den foregår på et tidspunkt, da ingen ved,

hvad udfaldet bliver. Altså, man går til stemmeurnen med bind for øjnene og stemmer for et resultat, som man ikke kender. Derfor må jeg anse denne bestemmelse for at være simpelthen grundlovsstridig. Selvom man ikke vil erkende dette — for de lærde er jo uenige —, synes jeg, det er en meget, meget dårlig optræden overfor vælgerkorpset at sige til det: I skal gå ind at stemme for noget, som I ikke ved hvad bliver til.

Thestrup: Ved anden behandling af grundlovsforslaget blev der af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gjort nogle bemærkninger, som jeg vel ikke kan karakterisere som urigtige, men som jeg dog ikke vil lade stå uden at føje noget til. Det var i anledning af det indlæg, der kom fra det ærede medlem hr. Hans Finstrup, og det, som jeg synes ikke skal blive stående helt uden kommentarer, er de to ærede medlemmers udtalelser om, at det ikke er muligt — og at det heller ikke skulle være muligt — at udforme konkrete forslag til afgrænsning af de erstatningsfrie reguleringsområde.

Det er ganske vist rigtigt, at der hverken i kommissionen eller i udvalget har været stillet konkrete forslag i denne retning; men forholdet er dog det, at spørgsmålet om disse erstatningsfrie reguleringer gentagne gange har været drøftet her i tinget, og at der også derunder er kommet nogle linier frem, hvorefter det var muligt — eller hvorefter det dog skulle synes at være muligt — at nå til en konkret udformning.

Jeg vil her henvise til mit indlæg i finanslovdebatten den 7. november 1952, hvori jeg udtalte, at hvor disse reguleringer sker til sikring af befolkningens sundhedsmæssige, sikkerhedsmæssige og rekreative tarv og til regulering af naboretlige forhold, er de rimelige, ellers ikke.

Endvidere vil jeg henvise til mit indlæg ved dette lovforslags første behandling, hvori jeg pegede på, at man, hvis man ikke ville eller turde udforme en paragraf, der kunne fastslå grænserne for de erstatningsfrie reguleringer, i hvert fald kunne gå til, at man overlod til domstolenes frie praksis at trække grænserne for dem og til støtte netop for, at domstolene kunne udforme en sådan fri praksis, udtrykkeligt i grund-